

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Рівненський державний гуманітарний
університет
філологічний факультет
кафедра української літератури

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Гендерні літературні студії
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	4 кредити / 120 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська мова
Викладач	Крупка Мирослава Анатоліївна, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української літератури
CV викладача на сайті кафедри	http://www.rshu.edu.ua/kafedry-fuf/kafedra-ul/sklad-kafedri-ul/121-personalii/1181-krupka-myroslava-anatoliivna
E-mail викладача	krupkamir@ukr.net

Курс «Гендерні літературні студії» є вибірковою навчальною дисципліною для спеціальності 014 Середня освіта. Курс сприяє подоланню гендерних стереотипів у культурі та суспільстві. Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні концепції гендеру в літературознавчому дискурсі.

Гендерний аналіз, зміщуючи акценти на індивідуально-психологічну проблематику, враховуючи часто не визнані суспільством чи панівною патріархальною ідеологією погляди, дає змогу відчитувати різні рівні художнього тексту. Сучасні інтерпретаційні підходи базуються на засадах і теоретичному апараті постструктуралістських концепцій. Такий підхід суголосний з реалізацією сучасної установки на рівноцінність різних культурних

практик і типів мислення. Гендерне літературознавство наголошує нерозривний взаємозв'язок формального та проблемно-змістового аналізу тексту, рівнів характеротворення, психологічного аналізу, композиції, художньої мови.

Дисципліна складається із 12 тем, зміст яких сприяє набуттю або забезпечує повністю знаннями та навичками для виконання цілого ряду типових завдань передбачених галузевими стандартами освіти.

Вивчення курсу передбачає попереднє засвоєння студентами знань і компетентностей, набутих при опрацюванні таких навчальних дисциплін, як «Історія української літератури», «Філософія», «Теорія літератури» тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Гендерні літературні студії» є формування уявлень про гендерологію та сучасні тенденції у царині літературознавчих досліджень, пов'язаних з концепціями гендеру.

Завдання курсу:

- ознайомити із основними культурологічними, філософськими, історичними теоріями репрезентації чоловічого та жіночого в культурі;
- визначити закономірності художньої реалізації гендерного дискурсу у зв'язку з різними культурно-історичними епохами;
- розглянути особливості стилеві особливості розвитку прози, поезії, драматургії з врахуванням гендерно чутливих моделей;
- з'ясувати специфіку характеротворення у контексті понять фемінності / маскулінності;
- розкрити теоретичні основи (історія, ідеї, напрями) сучасних гендерних досліджень.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність формувати у здобувачів освіти предметні компетентності.

ФК 7. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного світогляду, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 8. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

ФК 14. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.

Програмні результати навчання

ПРН 1. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін, а також практичної підготовки здатний, реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови та літератури, керувати пізнавальною діяльністю, формувати в них предметні компетентності; володіє професійними якостями учителя-філолога; здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН 3. На основі обізнаності з тенденціями розвитку літературного процесу в Україні, специфікою його перебігу в культурному контексті та з творами української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою уміє розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства, використовувати гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України, прилучення його до фундаментальних цінностей людства.

ПРН 12. В умовах педагогічної діяльності здатний створювати психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу, дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство; взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей; уміє організувати та проводити виховні заходи, предметні олімпіади.

ПРН 14. На основі знань із фундаментальних та професійно зорієнтованих дисциплін має сформоване критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід у процесі вирішення соціальних і професійних завдань; керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

Очікувані результати навчання

Студент повинен знати:

- теоретичні засади феміністичного та гендерного літературознавства;
- зміст художніх творів, визначених для програмного опрацювання;

- проблематику, провідні напрями сучасних літературознавчих досліджень у галузі гендерології;
- провідні праці літературознавців- гендерологів.

Студент повинен уміти:

- аналізувати засобами феміністичної критики поезію, прозу, драматургію;
- аналізувати естетичні особливості художніх творів у контексті загального літературного процесу, індивідуального стилю письменника та його творчого методу;
- виділяти проблемно-тематичні особливості осмислення художніх явищ з точки зору феміністичної критики;
- робити письмовий або усний аналіз художніх творів у концепції гендерного літературознавства.

Отже, засвоєння курсу «Гендерні літературні студії» істотно збагачуватиме загальнокультурний, інтелектуальний та естетичний рівень майбутніх філологів, формуватиме в них концептуальний погляд на вітчизняне письменство, систематизовані знання про сутність культурних явищ, прикметних для сучасного літературного процесу, а також навички цілісного аналізу-інтерпретації сучасного художнього тексту з погляду найновіших літературознавчих методологій, зокрема гендерології.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретична концепція гендеру

Тема 1. Основи теорії гендеру.

Тема 2. Філософські засади гендерології.

Тема 3. Історія гендерних студій.

Тема 4. Гендер як науковий інструментарій.

Тема 5. Феміністична критика та гендерні дослідження.

Тема 6. Гінокритика в системі інтелектуального досвіду фемінізму.

Тема 7. Жіночий досвід в системі культури.

Змістовий модуль 2. Гендерні дослідження в Україні

Тема 8. Розвиток вітчизняних жіночих студій.

Тема 9. Гендерне літературознавство в Україні.

Тема 10. Етапи розвитку жіночої культурної традиції.

Тема 11. Жіноче та чоловіче письмо: різниця концепцій.

Тема 12. Сучасна література крізь призму гендерних студій.